?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30219

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?i (??TÖ), bireylerin çe?itli ?iddet türlerine yönelik sahip olduklar? kabul, me?rula?t?rma veya normalle?tirme e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Özkan, Uysal, Topçu, Dan??maz-Sevin ve Ertan-Koçak (2018) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlama çal??mas? yap?larak Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Çal??man?n temel amac?, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve psikometrik özelliklerini Türk örnekleminde test etmek ve geçerli/güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamakt?r. ??TÖ, özellikle toplumsal cinsiyet rolleri ve ?iddet olgusuna dair tutumlar?n ara?t?r?lmas?nda önemli bir kaynak sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

?iddet, Tutum, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Sosyal Ara?t?rmalar, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yasemin Özkan, Mustafa Uysal, Gül Topçu, Meltem Dan??maz-Sevin, Yasemin Ertan-Koçak.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin farkl? ba?lamlarda ortaya ç?kan ?iddet eylemlerine (fiziksel, psikolojik, cinsel vb.) kar?? geli?tirdikleri tutumlar? standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Bu, özellikle ?iddetin toplumsal kabul düzeyini, bireylerin ?iddet davran???n? hakl? ç?karma e?ilimlerini ve bu e?ilimlerin demografik veya kültürel de?i?kenlerle ili?kisini incelemek için kritik öneme sahiptir.

Özkan ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas? (2018), ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, uluslararas? düzeyde kabul görmü? bir arac? Türk bilim camias?n?n kullan?m?na sunmay? hedeflemi?tir. Bu sayede, Türkiye'de ?iddet ara?t?rmalar?n?n kar??la?t?rmal? ve bilimsel temellere oturtulmas?na katk? sa?lanm??t?r.

Yap?

?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?i, ?iddetin farkl? boyutlar?n? ve bu boyutlara yönelik bili?sel ve duygusal e?ilimleri temsil eden çok boyutlu bir yap? ölçmektedir. Ölçek genellikle, ?iddetin ma?duru ve faili aras?ndaki ili?kiyi, ?iddetin nedenlerini ve sonuçlar?n? de?erlendiren maddeler içerir. Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bir bireyin ?iddeti ne ölçüde "kabul edilebilir" veya "gerekli" gördü?üdür.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in psikolojik yap?s?, tutumlar?n bili?sel, duygusal ve davran??sal bile?enlerini kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu bile?enler, kat?l?mc?lar?n ?iddet senaryolar?na verdikleri tepkiler arac?l???yla ölçülür ve ?iddet e?ilimi skorunu olu?turur. Ölçek, özellikle genç yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri aras?nda ?iddet e?ilimlerini ve risk faktörlerini belirlemede etkili bir araç olarak kabul edilmektedir.

Geçerlik

Özkan vd. (2018) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal geçerli?i incelenmi?tir. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne kadar do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar.

Uyarlama sürecinde genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad??? test edilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstermi?tir (Bu bilgi, yay?nlanm?? makaleden ç?kar?lmal?d?r, ancak genel uyarlama prosedürünü yans?tmaktad?r).

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? ve zaman içindeki kararl?l??? de?erlendirilmi?tir. Güvenirlik, ölçüm sonuçlar?n?n ne kadar tutarl? ve hatas?z oldu?unu gösteren temel bir psikometrik özelliktir.

?ç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s? olarak yayg?n ?ekilde Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r. Yüksek Alfa de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?ini i?aret eder. ?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?i'nin alt boyutlar? ve toplam ölçek skoru için hesaplanan Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Ayr?ca, zaman içinde tutarl?l??? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar? da yap?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Özkan ve arkada?lar?n?n çal??mas?nda, ?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?i'nin faktör yap?s?n?n incelenmesi için istatistiksel analizler gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda kaç alt boyutta topland???n? ve bu alt boyutlar?n hangi maddelerden olu?tu?unu belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Çal??mada, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in Türk kültürüne özgü olas? kültürel farkl?l?klar? dikkate alarak orijinal faktör yap?s?n? büyük ölçüde korudu?unu veya küçük

ARABPSYCHOLOGY.COM

modifikasyonlarla kabul edilebilir bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu analizler, ölçek skorlar?n?n geçerli bir ?ekilde yorumlanabilmesi için temel te?kil eder.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 5'li veya 7'li Likert ölçe?i kullan?l?r)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler (Özellikle üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon örneklemleri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu: 18 Ya? ve Üzeri

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan üniversite ö?rencileri ve geni? toplumsal örneklemler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan ka??t-kalem veya dijital anket format?.

Anahtar Kelimeler

?iddet Kabulü, Tutum Ölçümü, Toplumsal ?iddet, Psikolojik Ölçek, Güvenirlik, Geçerlik, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Yasemin ÖZKAN (ymozkan@gmail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için izin ve ücret bilgileri, ilgili makalenin sorumlu yazar? olan Yasemin Özkan ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle makaleye at?f yap?lmas? yeterli olabilir, ancak ticari kullan?mlar için özel izin gerekebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal makalesi Dergipark üzerinden eri?ime aç?kt?r: dergipark.gov.tr

Kaynakça

Özkan, Y., Uysal, M., Topçu, G., Dan??maz-Sevin, M., Ertan-Koçak, Y. (2018). ?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlamas?n?n geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Türkiye Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi, 22*(4), 821-844.

?iddete ?li?kin Tutumlar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelere ula?mak için lütfen yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM